

NĀMA HATTĀ

नामहट्टा

Číslo 2
V. ročník
listopad / prosinec 1998

Prabhupāda kathā

Co znamenají knihy

Šrīla Prabhupādý?

Představujeme vám...

Čas pro Kršnu

Śrī Guru-vandanā

Gaurāṅgova Kritzovka

Recepty od Gókingy

Vaisnавský kalendář

Časopis Mezinárodní společnosti pro vědomí Kršny
zakladatel-ácarýa Śrī Śrimad A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

Prabhupāda kathā 4

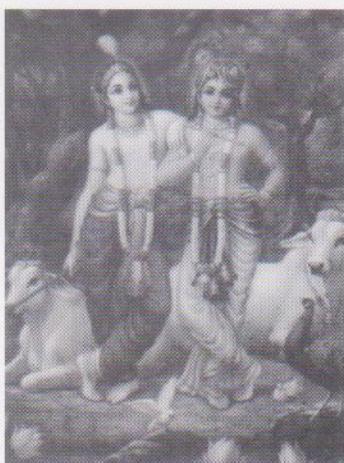
Moje začátky Na hrázi 12

Dharma rūpa dāsa

Nāma Hatṭa kontakt 13

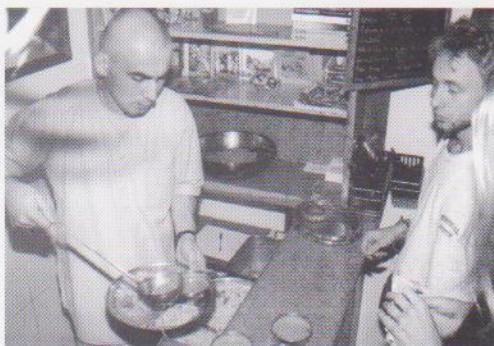
Čas pro Kršnu 14

Girirāja Swami

Gaurāṅgova křížovka 22

Recepty od Góvindy 23

**6 Co znamenají knihy
Śrīly Prabhupādy?**

Přednáška A.C. Bhaktivedanta Swamiho

10 Představujeme vám...

Vegetariánský klub Góvinda na Palmovce

**16 Praktická aplikace
védkých etických zásad
při řešení krize
životního prostředí**

Trilokatma dāsa

20 ... Kdo je Śrīmatī Tulasī Devī?

21 Śrī Guru-vandanā
Narottama dāsa Ṭhākura

24 Vaiṣṇavský kalendář

NĀMA HATTA

नामहट्टा

číslo 2
V.ročník
listopad / prosinec 1998

Hare Kṛṣṇa
Nāma Hatṭa
Časopis
Mezinárodní společnosti pro vědomí Kršny
Zakladatel-ācārya
Śrī Śrīmad
A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda

Redakce:

Nāma Hatṭa
ISKCON
Centrum pro vědská studia
Jílová 290
Praha 5-Zličín
155 21
tel: 02 / 579 503 91

e-mail: iskcon@harekrnsna.cz
<http://www.harekrnsna.cz>
<http://www.iskcon.net/hkindex/>

Zodpovědná redaktorka:
Kṛṣṇavalli devī dāsī

Grafika:
Kṛṣṇavalli devī dāsī

Spolupracovali:

Alalanāth dāsa
bh. Jaroslav Blažek
bhn. Petra Žemličková

Sanskrt a klíč k výslovnosti

ā, ai, au, e, ī, o, ū, ū se v sanskrtu dlouhé samohlásky, vyslovují se dvakrát déle než krátké; ṛ dlouhé samohláskové r, zjednodušeně vyslovováno jako rr; c se vyslovuje jako č; j se vyslovuje jako dž; ū se vyslovuje jako ū; ū ū se vyslovuje jako ū.

Duchovní jména

Členové Mezinárodní společnosti pro vědomí Kršny dostávají jména Pána Kršny nebo Jeho velkých oddaných ve spojení se slovem dāsa (ženy dāsī), což znamená „služebník“. Například jméno Kršna dāsa znamená „služebník Kršny“.

Milí čtenáři,

na začátek opět omluvu za zpoždění všem, kteří již netrpělivě čekají na novou „Nāma Hatṭu“.

Tentokrát je časopis plný knih. Bez knih Šríly Prabhupády si mnoho lidí – a nejen těch, kteří žijí v chrámech či doma praktikují bhakti-yogu – vůbec nedokáže představit své životy. Bez poznání je život mnohem chudší. A nejen bez poznání. Tyto knihy totiž obsahují nejen transcendentální poznání o oddané službě, o povaze duchovního i materiálního světa, ale také spoustu nektaru Kršnových jmen, podob, zábav a láskyplných výměn s oddanými. Co jiného může přinést skutečnou úlevu pro duši, která je v tomto světě jako ryba na suchu? Každá dočasná úleva se nakonec stane zdrojem dalších materiálních činností, ale jakmile se vážně pohroužíme do Śrīmad Bhāgavatamu a Bhagavad-gity, dříve nebo později budeme schopni realizovat transcendentální poznání a vzdát se všech sobeckých tužeb. Ve druhém zpěvu Śrīmad-Bhāgavatamu Mahārāja Parīkṣit říká:

*śrīvataḥ śraddhayā nityam grnataś ca sva-ceśitam
kālena nātiśirghena bhagavān viśate hṛdi*

Bude-li člověk pravidelně naslouchat Śrīmad-Bhāgavatamu a vezme-li jeho námět s naprostou vážností, pak se Osobnost Božství, Śrī Kršna, velice rychle zjeví v jeho srdci.

(Śrīmad-Bhāgavatam, 2.8.4)

V předvánoční době všichni spěchají a nakupují spoustu věcí, o kterých si myslí, že přinesou štěstí a radost jim samotným a také jejich blízkým. Milostí Šríly Prabhupády mohou dostat také knihy, které skutečně přinesou štěstí jim a každému, kdo s nimi nějak přije do styku. Životy všech, kdo je uvidí, budou je mít dománebo je dokonce přečtou, se dříve či později změní. Tento předvánoční čas je zvláštní ještě něčím. Je to doba, kdy Kršna na kuruovském bitevním poli vyslovil Bhagavad-gitu, aby pomohl Svému příteli Arjunovi překonat iluzu, která ho přemohla před jednou z největších bitev v historii lidstva. A díky Šrílovi Prabhupádovi ji můžeme dnes číst a překonat tak iluzu, která nás drží v hmotném světě a způsobuje, že si myslíme, že je to příjemné místo a že nakonec najdeme způsob, jak překonat všechny problémy a být šťastní.

V současné době už všichni netrpělivě čekáme, až se v tiskárně podaří překonat technické problémy a konečně uvidíme nové vydání Bhagavad-gity – takové, jaká je. Spolu s oddanými a přáteli Kršny na ni čekají doslova stovky lidí, z nichž některí nám píší a ptají se, kdy vyjde.

Těším se na vaše dopisy a za Centrum pro vědská studia vám přeji úspěšný nový rok 1999.

Hare Kršna

Kṛṣṇavalli devī dāsī

Prabhupāda kathā

*Z knihy Prabhupāda-līlā VIII.
od Satsvarūpy dāse Goswamiho,
vydané v nakladatelství
Gita-Nagari Press, 1982*

**Zábavy a učení
Śrī Śrīmad A.C. Bhaktivedanty Swamiho Prabhupādy,
zakladatele-ācāryi Mezinárodní společnosti pro vědomí Kṛṣṇy**

(pokračování z minulého čísla)

Balavanta: *Když Prabhupāda odletál z letiště, byl jsem odhodlaný zůstat s ním do poslední chvíle. Na cestě po hale mi dal růži. Doprovázela jsem ho až do letadla. Myslel jsem si: „Budu zde stát na svém místě před Prabhupādovým sedadlem a chránit ho před všemi démony, kteří by ho chtěli rušit.“ Viděl jsem, jak nepatrni byli karmi v porovnání s ním. Myslel jsem si, že se nedám ve své službě rušit. Tak jsem ucpával chodbičku a lidé se kolem mě museli protahovat. Prabhupāda mě pokáral svým pohledem, že bych k lidem neměl být neshušný a rušivý, ale zdvořilý a ohleduplný. A všiml jsem si, že on byl přesně takový. Dokonce i když jsme šli letištěm, ovládal vědomí lidí, přestože se o to nesnažil. Dělo se to automaticky. Když byl v letadle, seděl velmi pěkně na svém sedadle jako džentlmen, aniž by vytvářel velký rozruch. Z jeho chování jsem se naučil, jak by oddaný měl jít materiálním světem – snažit se nedělat velký rozruch, nezanedbávat postavení ostatních, být uctivý,*

nezpůsobovat nikomu mentální úzkost, žít klidně, ale využívat každé příležitosti ke kázání vědomí Kṛṣṇy odpovídajícím způsobem. Mohl jsem vidět, že zde je představitel Boha. Nikdy předtím jsme se s představitelem Boha nesetkali, tak pro nás bylo důležité vidět, jak se chová. To je důležité pro každého. Ale Prabhupāda si zároveň dával pozor, aby reprezentoval Kṛṣṇu správným způsobem, protože ti, kteří v něm nevidí zástupce Boha, k tomu nemohou být nuteni.

Z Atlanty odcestoval Šrila Prabhupāda do Dallasu, New Yorku, Londýna a Teheránu – na každém místě zůstal jen páár dní. Potom odletěl do Bombaje, Kalkaty a do Māyāpuru na každoroční festival zjevení Pána Caitany. Na druhý den připadlo slavnostní otevření chrámu Kṛṣṇy a Balarāma ve Vṛndāvanu a pak se Šrila Prabhupāda vydal znova na saṅkirtanovou oběžnou dráhu kolem světa.

Šrila Prabhupāda sám o sobě říkal, že už je starý člověk a že potřebuje tři pomocníky, aby se mohl přesunout z místa na místo. Ale ve skuteč-

nosti se pohyboval transcenčně; jak by to bylo jinak možné? Jeho cesta kolem světa nebyla pouhým přesouváním se po zemi autem nebo letadlem. Takovou světskou cestu může podniknout mnoho obyčejných lidí. Šrila Prabhupāda, jako čistý oddaný, rozdával všude na svých cestách čistou lásku ke Kṛṣnovi.

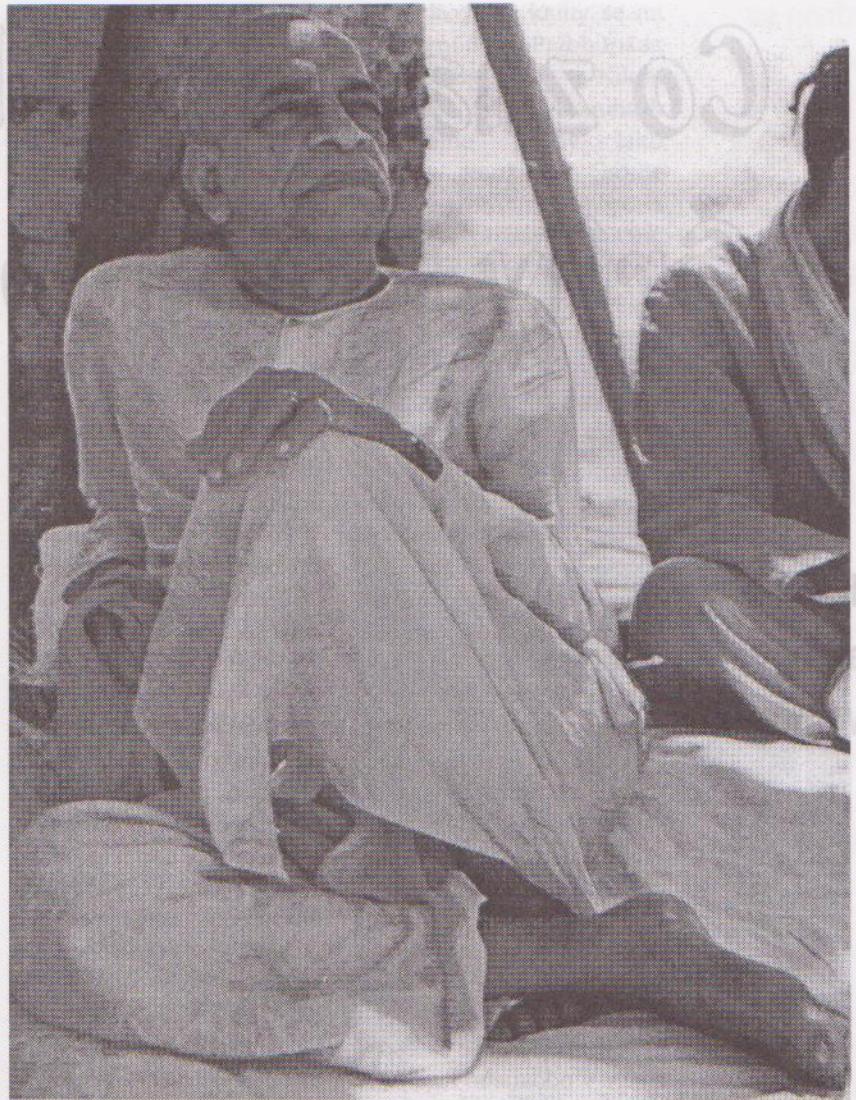
Kṛṣṇadāsa Kavirāja oslavuje v *Caitanya-caritāmṛte* Pána Caitanyu Mahāprabhu, za to, že má *kṛṣṇa-śakti* – plnou moc Kṛṣṇy – protože rozdával lásku ke Kṛṣnovi po celém světě. Cesty Šrily Prabhupādy okolo světa podobně ustanovují jeho *kṛṣṇa-śakti*, protože kamkoliv on a jeho hnutí cestují, tam obyvatelé přijímají *kali-kalera-dharma* – metodu čistého náboženství určenou pro lidi věku Kali. Přesvědčovat hřešné lidi v hřešných kulturách, aby přijali čisté vědomí Kṛṣṇy, není něco, co by mohl dělat „starý“ nebo „obyčejný“ člověk.

Śāstra popisují podmíněné duše jako bloudící v materiálním světě, stěhující se z těla do těla. V každém životním druhu trpí zrozením, smrtí, nemocí a stářím. Protože existují mili-

ony tužeb a miliony životních druhů, ve kterých tyto touhy mohou být naplněny, existuje jen malá naděje, že duše svou pouť z těla do těla, život za životem vůbec někdy ukončí. Protože duše – obzvláště v lidském těle – páchá proti vůli Boha mnoho zavrženíhodných činů, musí se *jiva* rodit znova a znova, aby trpěla reakcemi za bolesti, které způsobila druhým. To je nemenný, neoblomný zákon přírody. Například za zabítí krávy se lidská bytost musí narodit tolíkrt, kolik má kráva chlupů na těle, a v každém zrození být zabita. Za spáchaní hřachu potratu musí být osoba zabíjena v lůně matky život za životem. Takové činy jako zabíjení zvířat a antikoncepce jsou v současné době úplně běžné, proto existuje jen malá šance, že se někdo zachrání z opakováního kolo-běhu zrození, utrpení a smrti.

Ale kázání Šríly Prabhupády mělo sílu osvobodit každou hřšnou bytost z takového opakováního utrpení, a to je skutečný význam Prabhu-pádova cestování. Aniž by chápali zákony *karmy* nebo moc čistého oddaného osvobodit člověka od *karmy* – lidé mylně pokládali Prabhupádu přinejlepším za zbožného představitele indického náboženství. Kṛṣṇa prohlašuje v *Bhagavad-gītā*: „Vzdej se všech druhů náboženství a odevzdej se jen Mně. Já Tě osvobodím od reakcí za hřšné jednání. Neboj se.“ Ale jedině díky milostivé intervenci čistého oddaného nám Kṛṣṇa promine naše hřichy. A protože většina lidí neusiluje o osvobození, pokud nepřijde čistý oddaný, aby je osvobodil, jsou jejich životy beznadějně.

Jestliže to z vnějšku vypadalo, že Šríla Prabhupáda trpí stářím a neustálým cestováním – nebo když se sám nazýval „starým mužem“, jenž pro takové drsné cestování není fit, pak bychom to měli vidět jako další známku toho, že Šríla Prabhupáda podstupoval mnoho odříkání, aby mohl šířit Kṛṣnovu poselství po celém světě. Ale uvnitř neustále myslí na Kṛṣṇu, a proto nebyl nikdy rozrušen. Pokyn jeho duchovního mistra mu byl v jeho cestování hnacím

motorem.

A jeho cesty nesly bohaté ovoce, takže v roce 1975 už necestoval jako osamocený pionýr, ale jako zakladatel-*acārya* světového náboženství. Mezinárodní společnost pro vědomí Kṛṣṇy byla více a více oceňována jako hnutí čisté oddané služby Bohu, hnutí dostupné pro lidi všech zemí a náboženství, kteří touží po čistém uctívání a čisté službě Osobnosti Božství.

(pokračování příště)

Co znamenají knihy Šríly Prabhupády?

Bhakti-
vaibhava
Swami

Kršnův
dvůr, 30.
listopadu
1990

Nyní máme náš vánoční marathon. Prabhupáda osobně řekl: „Jestli mě skutečně chcete potěšit, pak rozdávejte moje knihy.“ Protože knihy Šríly Prabhupády opravdu mohou zachránit celý svět. Zvláště nyní je svět ve velice špatném stavu. Naše přesvědčení je – jestliže něco může zachránit světovou situaci, pak jsou to knihy Šríly Prabhupády. Někdy se dokonce přirovnávají k časovaným bombám. Kdokoliv dostane knihu Šríly Prabhupády, uvnitř tiká malá bomba, a když ta bomba vybuchne, pak se ta osoba změní v oddaného Kṛṣṇu. Už se rozdalo mnoho malých bomb, už tikají, ale vánoční marathon je jako – neberte to mylně, je to materiální příklad – během války můžete vidět velká letadla a pak padá jedna bomba za druhou. To znamená vánoční marathon.

Prabhupáda zvláště zavedl tento vánoční marathon, aby se jeho knihy rozdávaly ve velkém, protože toto je nejlepší čas v roce – lidé jsou velice otevření, milostiví, emocionální, sentimentální a většina z nich nakupuje vánoční dárky. Tak jaký lze

darovat lepší dárek než knihy Šríly Prabhupády?

Pokud si pamatujete, dokonce i Ježíš Kristus řekl: „K čemu je, když člověk získá celý svět, ale zároveň ztratí své vlastní věčné já?“ Takže knihy Šríly Prabhupády v sobě nesou sílu transcendentálního poznání, které probouzí podmíněnou duši k seberealizaci. Osoba si začne myslit: „Ano, to je fakt, vlastně jsem věčný. Nikdy jsem nedokázal přijmout, že po smrti je se vším konec. Ale existence pokračuje.“ To je síla knih Šríly Prabhupády – okamžitě po přečtení několika rádek dosáhnete seberealizace, *brahma-bhūtaḥ prasannātmā*. Toto vědomí seberealizace je přirovnáno k tomu, čemu se říká transcendentální úroveň vědomí. A pak se okamžitě vlastní já stane *prasannātmā*; *prasanna* znamená plné štěstí, radost. Okamžitě se staneme radostními. Když nevíte, kdo jste a že život je věčný, pak je taková existence jen zvídavá existence. Šríla Prabhupáda vždycky dával pěkný příklad – je to jako když je ryba vyhozena z oceánu na břeh – nějakou dobu sebou plácá a pak

zemře. Tak to je materialistic-ký život. Jen se nějakou dobu plácáme, děláme „důležité“ činnosti a pak v jednom okamžiku zemřeme. Velká nevědomost celého světa, moderní, takzvaně pokročilé společnosti, je to, že nikdo neví, kam půjde, co se stane po smrti. Každý si myslí, že nechávat tuto otázkou zcela stranou je pokročilé a velice inteligentní. A nikdo neví, nikdo nemá odpověď. To je jednoduchá reakce takzvaně pokročilého člověka.

Ale odpověď je jasné v *Bhagavad-gītě* a všech knihách Šríly Prabhupády. Ve skutečnosti poznání vědomí Kṛṣṇy začíná v bodě: „Co se stane po smrti?“ To je abeceda poznání ve vědomí Kṛṣṇy, o výším poznání ani nemluvě. Největší profesor v materiální společnosti, velice vzdělaný, velice inteligentní – a když je jeho poznání v koncích, tam začíná poznání vědomí Kṛṣṇy. Je to tak důležité hnutí. Tak vznešené poznání můžeme nabídnout společnosti – *tamasi mā jyotiḥ gama* – vyjděte z nevědomosti na světlo transcendentálního poznání. Proto se tyto knihy někdy přirovnávají

jí k budíkům. Protože každý spí v náručí materiální iluze, zapomnění. A sní svůj život: „Jsem doktor Žabák, jsem to a to.“ Každý se nějak ztotožňuje s tělem. Je to jako ve snu nebo v blázinci. Tam můžete vidět Napoleona – sedí velice vážně, vždycky musí mít svou kadeř vlasů... A je tam mnoho lidí, kteří si myslí, že jsou velmi důležití. Stejně jako člověk, který sní, dělá také důležitých činností, ale pak ho jeho nejlepší přítel nebo dobrodinec v jednom okamžiku vzbudí: „Probud' se! Probud' se, probud' se!“ On se vzbudí a okamžitě si vzpomene: „Ó, musím jít do továrny, mám svou rodinu.“ Tyto knihy Šríla Prabhupády jsou tedy jako budíky: trrrrr... A efekt je, že lidé se skutečně vzbudí: „Ó ano, vlastně já nejsem toto tělo. Nejsem pan X nabo paní X.“ Všechny tyto tělesné totožnosti jsou dočasné. Tak jako označení, ztotožňování ve snu.

Toto probuzení – transcendentální poznání – bylo v dřívější vědecké společnosti neboli společnosti ve vědomí Kṛṣṇy zcela běžné. Přijmout *gurua*, učitele, bylo samozřejmé. Nyní je to zcela zapomenuto, nikdo nic neví. A místo toho nastupuje úplně ateistická, materialistická, démonská společnost. Když se mladý člověk snaží přijmout duchovního mistra, *gurua*, tak zavolají policii nebo najmou únosce, snaží se mu vymýt mozek. Přitom to je nejdůležitější rozhodnutí v lidské existenci a životě.

Všechno je tedy zapomenuto a každý se učí jen jak

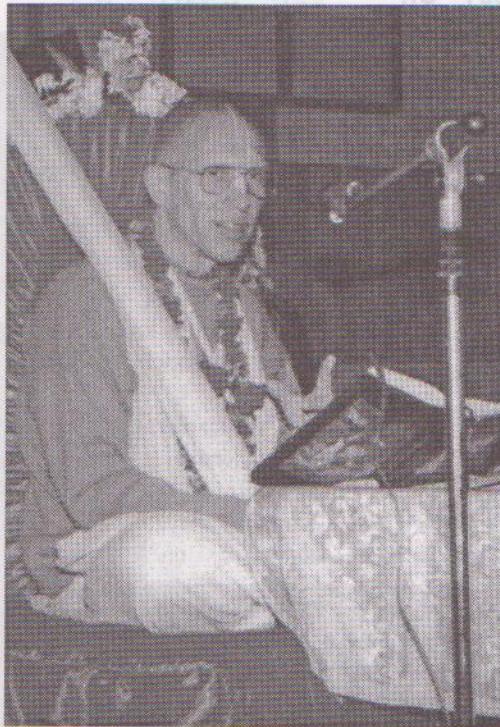
udržovat tělo, jak mít nějaký smyslový požitek a pak zemřít jako psi a kočky bez jakékoli vyšší realizace nebo pochopení života. Šríla Prabhupāda vždycky připomínal profesora Kotovského: „Co myslíte, že se stane po smrti?“ A on odpověděl: „Se vším je konec, Swamiji, všechno skončí.“

Prabhupāda ho potom vždycky citoval: „Takový velký profesor, velice vzdělaný, a neví, nic, myslí si, že po smrti je se vším konec. Jakou má cenu jeho poznání? Se vším jeho poznáním a učeností je v okamžiku smrti konec.“ Je tedy velice naléhavé nyní vzdělávat společnost, protože naši političtí vůdci, vůdci společnosti, to zcela zanedbali.

Duchovní život neznamená zanedbávat existenci. To je další hloupý závěr. „Když praktikuj vědomí Kṛṣṇy, musím se vzdát všeho.“ Říká Kṛṣṇa Arjunovi v *Bhagavad-gītě*: „Vzdej se všeho. Jestli Mě chceš skutečně následovat, musíš se vzdát své rodiny?“ Říká mu to? Říká někdo někomu: „Musíte se vzdát své rodiny, musíte se vzdát svého zaměstnání?“ Ne, nikdo – toto neučíme. Proč tedy potom materialističtí lidé docházejí k takovému závěru? Berou takové závěry z nebe. Částečně je to i naše chyba, protože dostatečně nekážeme. Oni potom vyvíjejí různá zvláštní pojetí o tomto hnutí pro vědomí Kṛṣṇy. Každý, kdo si skutečně přeče knihy Šríla Prabhupády, okamžitě změní svůj názor na tuto společnost pro vědomí Kṛṣṇy.

Mnohokrát jsem potkal na

ulici lidi: „Tyto knihy se mi líbí. Ten Šríla Prabhupāda nespekuluje.“ Nikde v Prabhupādových knihách nenajdeme pojmy jako „snad“, „možná“, „podle mého názoru“. Prabhupāda jen dává, předává poznání. To je rozdíl. Ted' můžete

namítnout: „Tolik jiných autorů a knih také dává poznání.“ Jsou si velice jisti tím, o čem piší ve svých knihách. Ale problém je v tom (bez ohledu na to, jak pokročilé může být světské poznání), že v tom jsou vždy nedostatky, vždy je to pokryto chybami, *bhrāma, pramāda, vipralipsā, karaṇāpāṭava*. To znamená, že smysly toho člověka jsou podmíněné, je v iluzi, proto se dopouští chyb. I přes tyto nedokonalosti se stále snaží dávat poznání, proto podvádí. To

**Jednou se
novinář
zeptal Šríly
Prabhupády:
„Swamiji,
jaká je
vlastně vaše
míse?“ On
odpověděl:
„Jednoduše
vás udělat
šťastnými.“**

jsou čtyři podmínění podmíněné duše. Prabhupáda řekl: „Nezáleží na tom, jak je člověk nevědomý, vždycky chce učit ostatní.“ Když přijdete na ulici k metaři a zeptáte se ho: „Co si myslíte o politické situaci?“ Okamžitě vyjeví svůj názor, své poznání: „Myslím, že by měl zametat ulice.“ Nebo: „Každý by měl zametat ulice.“ To může být jeho poznání, jeho názor.

Ale knihy Šríly Prabhupády jsou zcela jiné, protože to poznání pochází z dokonalého zdroje – od Kršny Samotného, a On je dokonalý. A každý, kdo tomu nevěří, musí studovat Prabhupádovy knihy. Pak zjistí, že se neodchylují od předešlých vaišnavských *ācāryū*. Madhvācārya vysvětluje: „Kršna je dokonalý, absolutní osobnost.“ Rāmānujācārya, Viṣṇusvāmī

Absolutní Osoba? Nejvyšší Osobnost Božství? Všemocný, všedokonalý, bez sebemenší chyby? Je všedobrý?“ Nemohl tomu věřit. Viděl Kršnou jako malého pasáčka krav, jak hraje na flétnu. To ho zmátno a chtěl Kršnou vyzkoušet. Ukradl Kršnovi všechny pasáčky a krávy: „Teď uvidíme, jak je tento Kršna mocný!“ Kršna je známý jako Yogeśvara, svrchovaný mystik. Prostě se expandoval do všech krav a pasáčků, které Brahmá právě ukradl. To trvalo jeden rok. Kršna mezitím šel za Nandou Mahārājem: „Nando Mahārājo, tento rok je velice příznivý. Je to velmi příznivý rok pro svatby, všichni pasáčci krav by se měli nyní oženit. Je tu tolik mladých *gopī*, které nejsou vdané – všechny by se měly vdát, je to velice příznivý rok.“ Tímto způsobem se Kršna oženil se všemi *gopīmi*. Brahmá nemohl na nic přijít, byl úplně zmatený a padl před Kršnou na zem: „Prosím, odpust' mi, odpust' mi. Nevěděl jsem.“ A pak Brahmá pronesl ten známý výrok: „Může být mnoho učených osobností, které prohlašuji, že Tě znají, ale pokud se

týká mě, neznám Tě vůbec. Prostě přijímám, že jsi Nejvyšší Osobnost Božství.“ Co tedy pak říci o nás, jaké je naše postavení? Měli bychom se prostě odevzdat lotosovým nohám Pána Brahmy, následovat v jeho stopách. Šríla Prabhupáda dává vzeněné poznání vědomí Kršny.

Jednou se novinář zeptal Šríly Prabhupády: „Swamiji, jaká je vlastně vaše míse?“ On odpověděl: „Jednoduše vás udělat šťastnými.“ Tak působí vědomí Kršny. Dělá nás skutečně šťastnými. Není za tím žádný jiný motiv. Toto je jediné hnútí bez jakéhokoliv motivu. Každé jiné hnútí má tolik motivací. „Chci od tebe toto, proto ti dám toto,“ plno motivací. Ale hnútí pro vědomí Kršny nemá žádnou motivaci. Prostě získáváte prospěch, to je vše. Caitanya Mahāprabhu je tak milostivý, že rozdává plody vědomí Kršny, lásku ke Kršnovi. Nejvyšší požitek, jaký vůbec můžeme zažít. Věčně, nejen v tomto životě. Život za životem. Ta radost, ten transcendentální požitek věčně roste.

Dříve musely lidské bytosť tvrdě usilovat, aby dosáhly této lásky ke Kršnovi. Lidé

a všechny Védy prohlašují: „Kršna je dokonalý.“ Kršna se nikdy nedopouští chyb.

Dokonce i Brahmá, stvořitel a první stvořená bytost tohoto vesmíru, si jednou nebyl jist, kdo je Kršna: „Je

museli praktikovat systém *yogy*, který je tak obtížný – pak možná byli úspěšní, ale možná ne. A museli začít v příštím životě znova. Caitanya Mahāprabhu jen vzal ten plod lásky ke Kṛṣnovi a bez jakéhokoliv rozlišování toto ovoce rozdával kolem Sebe: „Vezměte si, chyťte.“

Někdy se Caitanya Mahāprabhu podíval na člověka, protože si všiml, že má nějaké pochyby, chytil ho za krk a kříčel mu do ucha: „Hare Kṛṣṇa!“ A ten člověk okamžitě vyskočil do vzduchu: „Hari bol!“ A běžel do další vesnice. To je hnútí pro vědomí Kṛṣny. Člověk nemusí mít žádnou kvalifikaci: „Jen přijměte vědomí Kṛṣny, nejvyšší možnou dokona-

lost ve vaší existenci, jen to přijměte.“ „Ale já nemám žádné kvalifikace, nevím, jak se to dělá.“ „Jen zpívejte Hare Kṛṣṇa.“ A pak velice rychle můžeme vidět výsledek.

Tak jako naši nově zasvěcení oddaní. Stále se usmívají, jsou šťastní, mají jasné tváře. Ted běhají za lidmi, přímo na ulici: „Přijměte toto vědomí Kṛṣny.“ A jejich životy se mění. Je to nemoc,

nakažlivá nemoc, jako bakterie – jednou se nakazíte a už se toho nikdy nezbavíte. Tato nákaza je koncentrovaná v Prabhupādových knihách – nakažlivé bakterie v Prabhupādových knihách. Každý, kdo je uvidí, je okamžitě nakažen. Každý, kdo se dotkne těchto knih, se

koupit celý komplet nebo stovky Prabhupādových knih, vzít si je domů a pak je během příštího roku prodávat různým lidem, které znáte.

Protože tyto knihy se nelíší od Kṛṣny, zažijete úžasné věci, slibuji vám to. Jen se snažte distribuovat tyto

knihy. Když to uděláte, budete skutečně šťastní. Není to materiální činnost, je to rozdávání transcen-dentálního poznání. Vy budete šťastní a budete mít prospech, lidem to přinese prospech a budou šťastní a Kṛṣṇa bude také šťastný.

Udělejme něco podstatného místo vánočního bloumání – dívat se pořád na stro-mecák a pak sentimentální. Obvykle na vánocce dostaneme ponožky nebo nějakou čokoládu. Udělejme něco vážného. Něco inteligentnějšího, než jen kousat zvířata do nohy. Zakousnout se praseti do ocasu. Udělejme něco inteligentnějšího. Něco, co si zasloužíme. Máme právo udělat něco inteligentnějšího.

Hare Kṛṣṇa

okamžitě nakazí. Když jen otevře knihu, už je s ním konec. Když čte knihu, začne infikovat ostatní, okamžitě. To je naše žádost: „Prosím, vezměte tento marathon velice vážně. V tomto měsíci prosinci se prosím snažte nějak distribuovat Prabhupādovy knihy.“ I když můžete jen jeden den, to je v pořádku, ale zkuste to. Všichni, kdo máte trochu peněz, můžete

Dříve muse-li lidé tvrdě usilovat, aby dosáhli této lásky ke Kršnovi. Museli praktikovat systém *yogy*, který je velice obtížný – pak možná byli úspěšní, ale možná ne. A museli začít v příštím životě znova.

Představujeme vám...

Vegetariánský klub GÓVINDA

Na hrázi 5, Praha 8

Tudy projdete...

Můžete si přitom vyhlédnout místo u některého stolu či na jednom ze dvo pódíí, kde se sedí na podložkách na zemi jako v Indii. Najednou se v klubu může posadit asi čtyřicet až padesát lidí.

Pokud přijdete v době, kdy sem z celého okolí přicházejí lidé na oběd, můžete si během krátkého čekání prohlédnout tradiční indické obrazy. Pocházejí z oblasti Radžastánu, jsou malovány na hedvábí a znázorňují Vrndávan a zábavy Rádhy a Kršny.

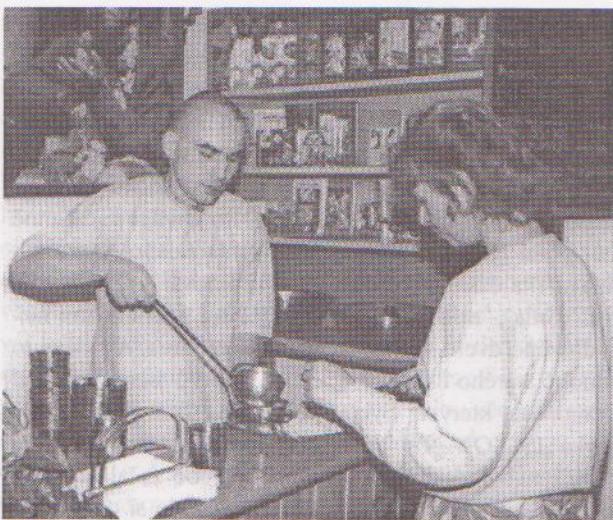
A kdy je otevřeno?

Pondělí – pátek
12:00 – 18:00

Tudy přijdete...

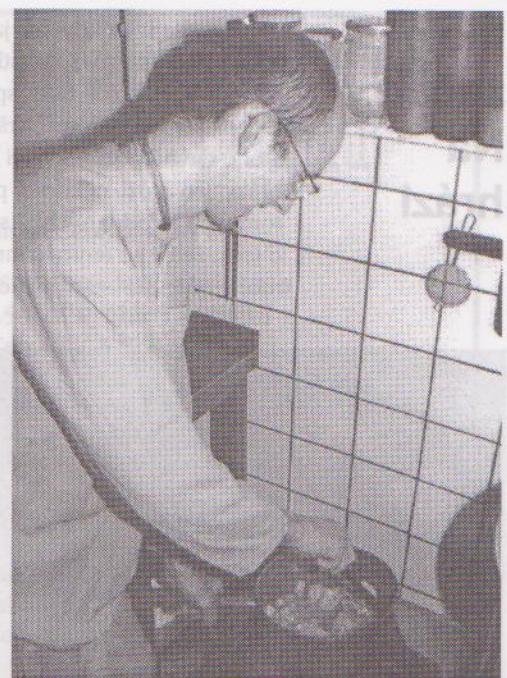
Dharma-rúpa dása, Samba dása a Alalanátha dása se tu posadili jen pro fotografa, normálně nakupují, zařizují, uklízí, myjí nádobí a vaří, takže je potkáte spíše uvnitř.

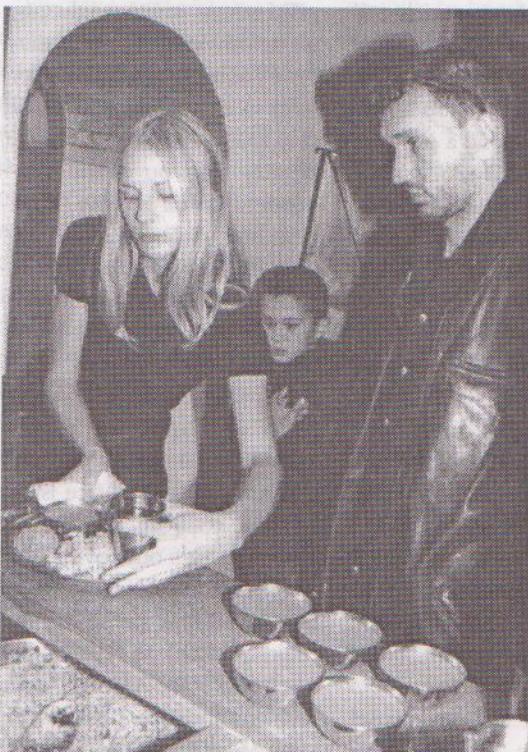
Zde si vyberete...

V klubu Góvinda dostanete jídlo nejen pro tělo, ale i pro duši. Můžete si tu pořídit knihy Šríly Prabhupády, časopis Náma Hatta či kazety nebo CD s hudbou. A mimo toho také kuchařku a koření pro vaše domácí vaření a balíčky se sladkostmi.

Zde se vše připravuje...

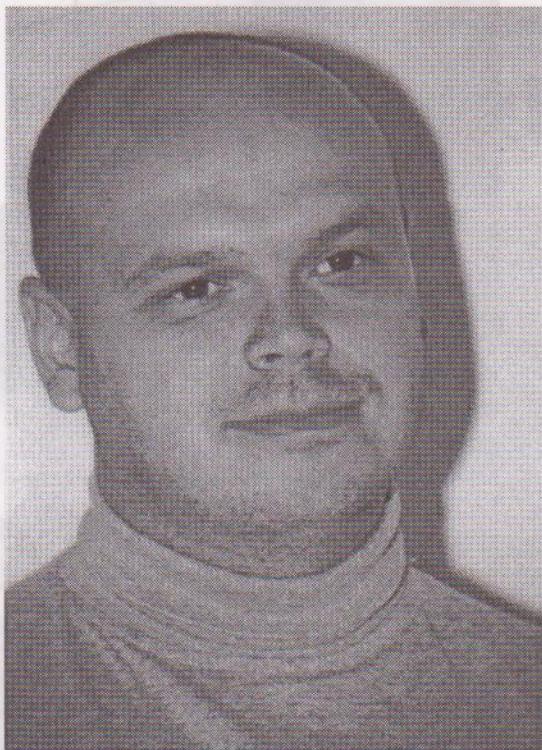
Pro potěšení Kršny každý den vaří oddaní sabdží, rýži, dál (luštěninovou polévku), salát, čatný a něco sladkého nebo smaženého na zub. Jak už mnoho hostů i oddaných zjistilo, Alalanáth dásá je velice dobrý kuchař, takže...

... u Góvindy chutná malým i velkým, starým i mladým, hladovým i mlsným...

Moje začátky Na hrázi

Dharma
Rúpa
dása

Když jsem někdy na jaře roku 1991 poprvé navštívil nynější restauraci naší společnosti pro vědomí Kršny v oné slavné libeňské ulici Na hrázi, jen stěží někdo z přítomných oddaných snil o tom, že by se tento kamrlík mohl jednou stát místem,

kam se denně ženou doslova stovky lidí, aby ochutnali vyšší chuť vědomí Kršny v jeho nejsladší a nejpřirozenější podobě – v podobě prásadom – neboli jídla s láskou vařeného a nabízeného Kršnovi. A ten, kdo si to uměl představit ze všeho nejméně, jsem byl samozřejmě především já. Oblečen do černého trička, černé košile, černých jeans, černé bundy, černého klobouku a snad i černých ponožek a bot (podle mého tehdejšího mínění ten nejlep-

ší způsob, jak otevřeně vyjádřit postoj k mým, po dobu dvaceti let nabývaným, životním zkušenostem), jsem omámený nově objevenou filozofií Bhaktivédanty Swamiho Prabhupády, kterého můj přítel Igor Glombica (nyní Jaya Tita dásá) důvěrně nazýval „Šríla“, zaklepal na velké dřevěné dveře v přízemí jednoho starého libeňského domu, na kterých byla jmenovka „ISCKON“. Tenkrát jsem ještě nebyl dopravdy rozhodnut, jestli se přidám, či nikoliv. Co jsem ale najisto věděl, bylo to, že tahle filozofie dříve či později změní můj život a že se chci sejít s oddanými a mluvit s nimi o tom, jak věci fungují. Bylo to vzrušující. Po krátkém čekání se otevřely dveře a v nich stál hubený mladík vyšší postavy v jakémsi oranžovém hábitu. Měl bosé nohy a holou hlavu. Doširoka se usmál a pronesl: „Hare Kršna“. „Doododobrý den“, zakoktal jsem, unešen tím vším. Nahlédl jsem dovnitř a viděl jakýsi zvláštní mumraj. „Prej tady máte řádky sezení“, prohodil jsem. „Jo, ale jdeš pozdě“, odvětil nepříliš vstřícně. Vzal jsem to osobně (jako koneckonců všechno tenkrát) a zklašmaně se chystal k odchodu řka: „Tak já přijdu příští teď.“ Hned na to se onen mladík nadechl a pronesl hlasem již mnohem přívětivějším: „Zrovna začíná hostina, takže pojď dál.“ Bojácně jsem vstoupil, zul si boty, prošel okolo sprchy, skrze kuchyni a vstoupil do ne příliš velké místnosti, která byla plná lidí. Někteří byli oblečeni do tradičního indického oděvu, ale

většinou tam byli samí „normální lidi“ nejrůznějšího vzezření a věku. Byl jsem ohromen. Všichni seděli na zemi a před sebou měli malý papírový tácek a lžičku z umělé hmoty. Po chvíli začal mně známý mladík společně s dalšími zaplavovat talíře nejrozmanitějšími pochutinami nejrůznějších barev. A pak se to stalo. Poprvé jsem ochutnal prásadom. Ten pocit nikdy nezapomenu. Okamžitě jsem sám pro sebe začal hodnotit situaci neustále si opakující: „To je dobrý, sakra, to je dobrý.“ Přidavky nebraly konce a skončily až tehdy až mé tělo projevilo svůj hmotný, omezený limit. Když jsem se vracel domů poloprázdným metrem věděl jsem, že příští středu určitě přijdu zas, už jenom kvůli tomu „zatraceně dobrýmu jídlu“. Taky jsem se už nemohl dočkat, až celý zážitek popíšu svému na stejnou vlnovou délku nalaďenému příteli Igorovi. Když jsem tak činil, Igor na mě obdivně civěl, blaženě se zubil a neustále opakoval: „Jasně, to ti věřim, to musí být fakt skvělý, jasně.....“ Další středu jsme už exkurzi podnikli společně, pak znova a znova a znova a zhruba za dva měsíce jsme se oba rozhodli odejít do chrámu a žít s oddanými.

Nynější restaurace připomínala tenkrát proslulý krámek „Matchless Gifts“ na newyorské 2. Avenue, kde Šríla Prabhupada odstartoval svou Mezinárodní společnost pro vědomí Kršny. Z ulice bylo možno vidět výkladní skřín, v ní nejrůznější kouzelné předměty jako knihy,

vonné tyčinky, sošky, zvukové nosiče, ba i oblečení. Na dveřích byl nalepený plakát Šíry Prabhupády. To všechno zvalo kolemjdoucí k návštěvě tohoto nevšedního místa. Když jste vstoupili, okamžitě na vás dýchla atmosféra daleké Indie. Všude voněly vonné tyčinky, prodavač byl oblečen do tradičního oranžového roucha, a když jste projevili zájem, sedl si s vámi do křesla a ochotně diskutoval o čemkoli, co se týkalo duchovního života. Vzadu za obchůdkem byla malá chrámová místnost, kuchyně a sociální zařízení. Vedle obchůdku jste mohli nahlédnout do skromně zařízeného pokoje, kde oddaní bydleli.

Prvotní nápad ohledně restaurace měl ve skutečnosti Rādhā-Ramana dāsa. Jednoho dne přišel s nápadem, aby se náš malý krámek změnil na jakési malé vegetariánské občerstvení, kam lidé chodí nejenom jíst, ale také se duchovně vzdělávat. Sehnali jsme tedy pár stolů, umístili je do chrámové místnosti, na roh naší ulice jsme umístili velký poutač zvoucí všechny k návštěvě právě otevřeného vegetariánského občerstvení – a děj se vůle Boží. Rādhā-Ramana dāsa rozdělil úkoly. Bhakta Láďa (nyní Lakṣmīvān dāsa) se měl starat o vaření, já o obsluhu a Rādhā-Raman o organizaci.

Tak se také stalo. Prvním hostem, který přišel asi deset minut po otevření, nebyl nikdo jiný než slavný milovník Indie a zvláště indického jídla, samotný Jirka Mazánek. Byl velice spokojen a hned

nám oznámil, že zítra přijde znas. Byli jsme nadšeni. Ale naše nadšení netrvalo příliš dlouho, protože toho dne přišli už jen tři lidé. Každopádně toto byl první a historický pokus o Hare Kršna restauraci v Čechách. Naše snažení trvalo ještě asi tři dny a přineslo stejný výsledek jako v den první, a tak jsme pochopili, že by bylo asi nutné celou věc jaksi „zprofessionalizovat“.

A v tomto okamžiku mé působení Na hrázi skončilo, takže další historii „hráze“ už nemohu rozebrat. Nějakou dobu jsem působil na farmě Kršnův dvůr a mezitím oddaní v čele s bhaktou Karlem Dlouhým vybudovali skutečný vegetariánský klub. Vím jen tolik že hned po otevření nově zrekonstruované restaurace nastal ohromný zájem o Kršnovu prasádam. Tak ohromný, že bylo nutné zprovoznit novou a větší restauraci v Soukenické ulici. Díky nezměrnému nadšení bhakty Karla Dlouhého a mnoha dalších oddaných se tak stalo a v současné době obě restaurace zdařile spolupracují ve službě Šrílovi Prabhupádovi a ke spokojenosti všech příchozích, z nichž někteří už si svůj život bez každodenní návštěvy Govindy neumí ani představit.

Transcendentální rozdávání prasádam *kī jay!* Šríla Prabhupáda *kī jay!* Hare Kršna!

Dharma Rúpa dāsa se v současné době stará o chod vegetariánského klubu Góvinda v Praze na Palmovce.

NĀMA HATĀ KONTAKT

Středočeský kraj

**ISKCON – NH, Jílová 290
155 21 Praha 5 – Zličín**
Tel: 02 / 579 503 91

Západočeský kraj

NH centrum Šyāmānanda dās
Lazy 161, 354 91 Lázně Kynžvart
Tel: 0601 264 548

Jan Přecechtěl
Jablonského 7, 301 45 Plzeň.
Tel: 019 / 745 60 40.

NH centrum Petr Tulačka
(Kṛṣṇa-nāyaka dās)
345 35 Postřekov 260.

Východočeský kraj

NH centrum Petr Semerák
Bílá 1962, 547 01 Náchod
Tel: 0441 / 421 498.

Morava

NH centrum Petr Nedbal (Muni Priya dāsa)
Netušilova 9, 796 01 Prostějov.
Tel: 0508 / 26 984.

NH centrum Jaroslav Bonk
Dlouhá 109, 736 01 Havířov.

Další Nāma-hatā programy:
Kadaň a Chomutov – informace ISKCON Praha

Hradec Králové – informace ISKCON Praha
Trutnov – informace ISKCON Praha nebo NH centrum Náchod

Ústí nad Orlicí – František Radvan,
Žampach 17, 561 70 Písečná – informace
NH centrum Náchod

Ostrava – Vrázova 5, Ostrava – Vítkovice
programy každý čtvrtok od 18:00

Čas pro Kršnu

Čas... „Jsem čas, velký ničitel světů,“ říká Pán Kršna, „a přišel jsem, abych zničil všechny lidi.“ (*Bhagavad-gītā* 11.32)

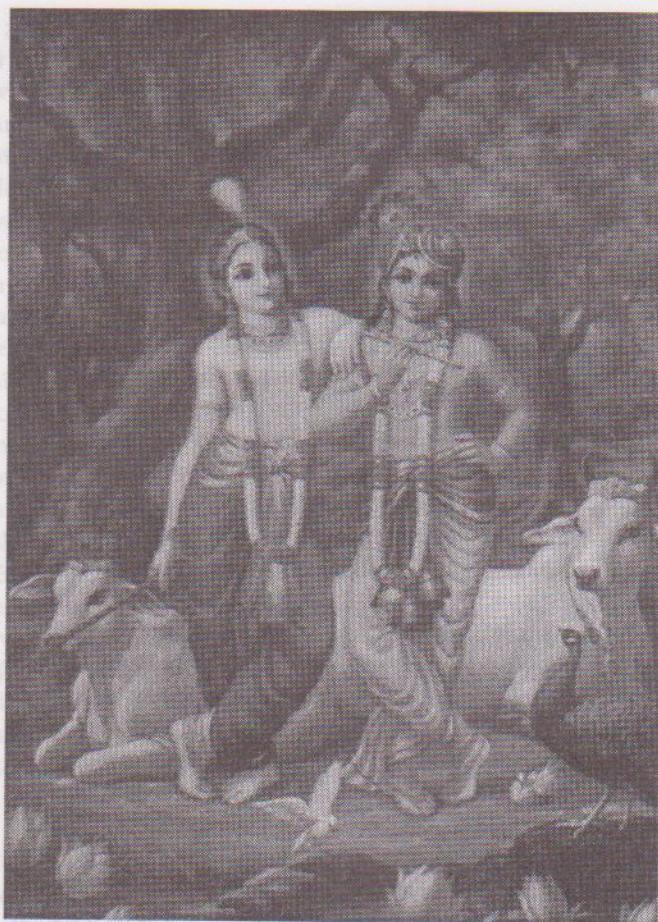
Mocný časový faktor představuje Nejvyšší Osobnost Božství. Prostřednictvím času se projevuje vůle Pána.

Čas má pro každého z nás nezměrnou důležitost, neboť délku našeho života tvoří čas. Jak nakládáme se svým časem, tak nakládáme se svým životem.

Když jednou Šríla Prabhupáda hovořil v Bombaji s jedním obchodníkem, citoval verš od Cānakyi Paṇḍita: „V okamžiku smrti člověk nemůže koupit ani okamžik života, ani za všechno bohatství světa.“ Čas je cenný a musí se s ním nakládat opatrně. „Měli bychom tedy využít každého okamžiku pro největší zisk,“ pokračoval Šríla Prabhupáda. „Veškerý čas zaměstnaný ve vědomí Kršny bude v účetní knize vašeho života ziskem, zatímco veškerý čas zaměstnaný v materiálních činnostech je ztráta. Pokud chceme největší zisk v životě, musíme využít každý okamžik ve vědomí Kršny.“

Co je největší zisk? Pán Kršna říká: *yāṁ labdhvā cāparam lābhām manyate nādhikam tataḥ* – „Když člověk skutečně dojde k dokonalosti vědomí Kršny, zrealizuje, že neexistuje vyšší zisk.“ (*Bhagavad-gītā* 6.22)

Ve využívání našeho času – našeho života – bychom měli dávat největší přednost svrchované přičině, Kršnovi. „Věci, na kterých záleží nejví-

ce, by nikdy neměly být na milost toho, na čem záleží méně.“ (Goethe)

Na čem by mohlo záležet více, než na vědomí Kršny? Trpíme opakováním rozením, umíráním, nemocemi a stářím. Po toliku životech jsme došli do vzácné lidské životní podoby, která je nejcennější přínos pro osvobození od utrpení hmotné existence. Lidská inteligence je zvláště určená k realizaci Boha a permanentnímu vyřešení životních problémů. Ten, kdo nevyužije této cenné možnosti k tomu nejlepšímu účelu – pro vědomí Kršny – je největší lakomec a pošetilec.

Když plánujeme svůj den, týden a život, měli bychom nejprve vyčlenit čas pro nejdůležitější činnosti: diskutování a rozšiřování poselství Boha ve společnosti čistých oddaných. „Každým východem a západem slunce se zkracuje život každého, kromě toho, kdo tráví svůj čas v rozhovorech o všedobré Osobnosti Božství.“ (*Śrīmad-Bhāgavatam* 2.3.17) Pokud nejprve vyčleníme čas pro nejdůležitější věci, bude me ty méně důležité věci brát ze správné perspektivy.

Jeden učitel jednou přinesl do třídy plné studentů velkou sklenici se širokým hrdlem. Naplnil ji kameny

Girirája Swami

a zeptal se studentů: „Je ta sklenice plná?“

Studenti odpověděli: „Ano.“

Vyučující pak nasypal do sklenice malé oblázky, které vyplnily mezery mezi kameny. Zeptal se znova: „Je ta sklenice nyní plná?“

Tentokrát byli studenti trochu moudřejší, tak zůstali zticha.

Učitel pak nasypal mezi oblázky písek a zeptal se: „Je nyní sklenice plná?“

Studenti znova zůstali potichu. Učitel pak nalil vodu až po hrdlo. Nyní byla sklenice plná.

Jaké je z toho poučení? Když nejprve dáme velké kameny, zůstane místo pro malé kamínky, po nich ještě zůstane místo na písek a po písku ještě na vodu. Když naplníme svůj plán nejprve nejdůležitějšími činnostmi, činnostmi vědomí Kršny, vždycky budeme mít dost času na méně důležité činnosti, pokud budeme chtít. Ale pokud zaplníme svůj čas nejprve méně důležitými činnostmi – kamínky, pískem a vodou – nezbyde místo na nejdůležitější činnosti, velké kameny. Plánujme tedy své dny a týdny tak, aby zahrnovaly čas na zpívání Hare Kršna, poslouchání Kršnovy slávy a sloužení Kršnovým oddaným. Pak bude náš život zcela úspěšný.

Člověk může uvažovat: „Jak najdu čas pro Kršnu, když mám tolik jiných závazků?“ Podívejme se, jak to dělal velký oddaný král Mahárája Ambariša. Ačkoliv byl vládcem celého světa,

zasvětil svůj čas Kršnovi a milostí Pána jeho království a dynastie vzkvétaly.

Král Ambariša zaměstnal svoji mysl u lotosových nohou Pána Kršny, svá slova popisováním transcendentálních vlastností Pána, své ruce vytíráním chrámu Pána, své uši nasloucháním o činnostech Pána, své oči díváním se na podobu Pána, svým tělem se dotýkal oddaných Pána, své nosní dírky zaměstnal čicháním vůně květin obětovaných Pánu, svůj jazyk ochutnáváním lístků *tulasi* obětovaných Pánu, své nohy putováním na poutní místa a do chrámů Pána, svou hlavu klaněním se Pánu a své touhy ve vykonávání mise Pána. Mahárája Ambariša skutečně zaměstnal všechny své smysly v oddané službě a různých činnostech spojených s Pánem. Ve vykonávání svých předepsaných povinností jako král Mahárája Ambariša vždy obětoval výsledky svých královských činností Nejvyšší Osobnosti Božství, Kršnovi, který je poživa-telem všeho. Přijímal rady od oddaných a tak vládl planetě zemi bez potíží.

Śrimad-Bhāgavatam
9.4.18–21

Mahárája Ambariša dělal všechno bez obtíží, milostí Pána.

Potřebujeme pouze důvěru (*śraddhā*):

*Śraddhā'-śabde – viśvāsa
kahe sudṛḍha niścaya
krṣṇe bhakti kaile sarva-*

karma kṛta haya

„Vykonáváním transcendentální láskyplné služby Kršnovi člověk automaticky vykonává všechny vedlejší činnosti. Toto přesvědčení, pevná víra, příznivá pro vykonávání oddané služby, se nazývá *śraddhā*.“ (*Śrī Caitanya-caritāmṛta, Madhya 22.62*)

Nyní jsme milostí Šrīly Prabhupády přišli do styku s hnutím pro vědomí Kršny a dostali jsme příležitost realizovat největší zisk v životě. Můžeme poslouchat o Prabhupádovi, následovat jeho pokyny a sloužit jeho misi. Pán Kršna Sám prohlašuje: *mad-bhakta-pūjābhya dhikā* – „Zaměstnat se ve službě Mému oddanému je ještě prospěšnější než snažit se sloužit Mi přímo.“ (*Śrimad-Bhāgavatam 11.19.21*)

Začněme tedy nyní – zpíváním Hare Kršna, Hare Kršna, Kršna Kršna, Hare Hare / Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare následujíce Šrīlu Prabhupádu a jeho oddané.

Nyní... Nyní je čas.

Girirāja Swami je GBC v Bombaji, na Mauriciu, ve Španělsku, Portugalsku, Jižní Africe a několika dalších místech.

**Ve využití
našeho
času
– našeho
života
– bychom
měli dávat
prioritu nej-
vyšší přiči-
ně, Kršnovi.**

Praktická aplikace vědských etických zásad při řešení krize životního prostředí

Trilokátma dása

Mnoho inteligentních lidí, kteří sledují celosvětovou krizi životního prostředí – což také úzce souvisí s problémem konzumního způsobu života – dochází k závěru, že v konečném smyslu jde o krizi duchovní, která vyžaduje duchovní řešení. Část tohoto problému tkví v naší moderní vědecké kosmologii, která je mechanistická a redukcionistická. Moderní věda dává jen velmi malý prostor pro pojmy duše a Boha – zkoumá předeším hmotu a její přeměny a to vede k etice extravagantní konzumace. Vědská filozofie se ale zaměřuje na vědomí a jeho přeměny – důsledkem toho je etika střídmosti, která se místo na vykořistování hmoty soustřeďuje na kultivaci vědomí. Vědská filozofie dává člověku mocné prostředky pro dosažení vyšší úrovně nehmotného uspokojení. Dochází tak ke značnému snížení nároků na spotřebu – tímto způsobem je možné omezit neustále se rozvíjející globální industrializaci, která se právě významně podílí na současné krizi životního prostředí. Vědská etická zásada ahimsy neboli nenásili klade velký důraz na bezmasou stravu, která již sama o sobě může do značné míry vyřešit mnoho stávajících problémů, počínaje kyselými dešti až po znečištění podzemních zdrojů vody. Způsob života podle vědských ekologických zásad je životem ve vesnicích a městech, které si trvale udržitelným způsobem

zajišťují většinu svých ekonomických potřeb lokálně. Jde o svět jednoduchého žití a hlubokého myšlení. Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny se snaží realizovat nejrůznější prvky vědské ekologie v rámci svých čtyřiceti zemědělských komunit, které se nacházejí na pěti kontinentech.

Když jsem poprvé dostal do rukou program této konference zjistil jsem, že je zaměřena na velmi závažná téma a problémy, které jsou již popsány v starobylé vědské literatuře. Jelikož jsem členem Centra pro vědská studia, organizační jednotky Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny, která se mj. zabývá překlady a vydáváním nejdůležitějších vědských písem jako je Bhagavad-gita a Šrimad Bhágavatam, využil jsem příležitosti seznámit vás s řešením těchto problémů z pohledu starobylé vědské filozofie.

Jednou z oblastí, která nejvíce trápí dnešní společnost, je současný stav životního prostředí a péče o něj. V posledních letech se na toto téma konalo množství seminářů, konferencí a vrcholných setkání, kterých se zúčastňují vědci, politici, ekologičtí aktivisté a náboženství představitelé. Je zajímavé, že stále více si všichni začínají uvědomovat, že skutečným hlavním problémem není přelidnění v rozvojovém světě, ale nadměrná spotřeba obzvláště v ekonomicky rozvinutých zemích

a v menší míře také rozvojových zemích. Ze strany politiků je řešení těchto problémů prakticky nemožné, neboť nemohou lidem předložit program, který by skutečně řešil krizi životního prostředí. Ze strany voličů by totiž byla zapotřebí taková oběť, že by pravděpodobně volili proti kterékoliv straně, která by jim sdělila, co všechno skutečně řešení vyžaduje. Z toho důvodu nejsou a nemohou být současné návrhy dostačené a důsledné. Někteří vědci se obrací na náboženské představitele s vědomím, že náboženství je jediná možná síla, která je v tomto světě schopná vyvolat změny hodnot, které jsou nezbytné k omezení destruktivní tendenze lidské společnosti k nadměrné výrobě a nadměrné konzumaci.

Již v roce 1990 na Celosvětovém fóru duchovních a parlamentárních vůdců, které bylo pořádáno v Moskvě, podepsalo 32 vědců společnou deklaraci odvolávající se na světová náboženství, aby využila svého značného vlivu v zájmu zachování životního prostředí. Vědci prohlašovali, že lidstvo se dopouští „zločinu proti stvoření.“ Také uvedli: „Krise životního prostředí vyžaduje radikální změny ne pouze ve veřejné politice, ale také v individuálních návykcích. Z historických záznamů je jasné, že náboženské kázání, příklad a vedení jsou schopné dosáhnout takové změny.“

Je zajímavé, že věda, v níž převládají současné materialistické předpoklady a pro níž je příroda pouhým předmětem, který je třeba si podmanit, ovládnout a vykořistovat, věda, která je proti slovu „stvoření“ obecně zaujatá – právě tato věda přebírá náboženskou terminologii ve chvílích, kdy její řešení nestačí anebo naopak vyvolává další a mnohem palčivější problémy.

Souvislost mezi materialistickým pojetím vesmíru a materialistickým způsobem života byla vyjádřena již před několika tisíci lety v Bhagavad-gítě. Gita popisuje materialistické filozofy takto: „Říkají, že tento svět je neskutečný, že nemá žádný základ a že není ovládán žádným Bohem.“ Co praktického z toho plyne pro lidi, kteří žijí ve světě, kterému dominuje tento názor popírající existenci Boha a duše? Gita uvádí: „Jsou přesvědčeni, že uspokojovat smysly je prvořadá nezbytnost lidské civilizace. Úzkost, kterou tak až do konce svého života zažívají, je nezměrná.“ Takoví lidé, jak uvádí Gita jsou „poutní sítí stovek a tisíců žádostí a posedlí chtíčem a hněvem.“

Není snad právě taková naše dnešní situace? Nejsme snad každý den bombardováni zprávami z rádia, televize, novin, časopisů, filmů a počítačů, které se nás všechny snaží ještě více zaplést do stovek a tisíců tužeb, které lze jedině uspokojit konzumováním

nejrůznějších produktů vyrobených našim stále se rozrůstajícím průmyslem? Gita nás varuje, že lidé jako jsme my se „věnují hrozným činnostem, které nikomu nepřinášejí žádný prospěch a jsou pouze určeny ke zničení světa.“ Neníčime snad postupně tento svět tím, že znečišťujeme jeho ovzduší, vodu a půdu a nepřivádíme snad k záhubě stovek životních druhů?

Ještě ve středověku lidé předpokládali, že lidský život má božský význam a určení. Hmotný pokrok ve společnosti byl podřízen duchovním hodnotám. Zemědělský systém ve středověkých vesnických komunitách v Evropě byl směřován k místní soběstačnosti. Půda, lesy, pastviny a vodní zdroje byly zdravě obhospodařovány a jejich využití bylo pečlivě řízeno vesnickou radou nebo staršími. Přirozená rovnováha byla zachována. V období renesance, „osvícenecké době“ se postupně vytrácelo pochopení, že vesmír a celá příroda jsou řízeny božskou vůlí a stále více pronikaly teorie, že vesmír je chladným, neosobním místem, řízeným matematicky vyjádřenými fyzikálními zákony. Odtud také pochází redukcionismus – snaha zredukovat vesmír včetně všech lidských zkušeností na měřitelný a předpověditelný stav vyjádřený reakcí hmoty (subatomických částí) a hmotné síly (elektromagnetické a gravitační). Tato stále více se prosazující

materialistická filozofie vedla ke zničující civilizaci založené na maximálním využití hmoty. Důsledky takového přístupu vidíme na současném stavu životního prostředí. Výše zmíněná fakta nenavrhují návrat do středověku. Pouze upozorňují na důsledky ztráty přirozené úcty k přírodě jako Božímu stvoření.

Chceme-li formulovat etiku životního prostředí, měli bychom nejprve pochopit, co naše životní prostředí skutečně je. Vedy potvrzují, že tato hmotná příroda je úplný a dokonale vybavený celek, božská energie, která emanuje z transcendentálního Boha, jenž je přítomný v této přírodě a který je sám úplný a dokonalý. Dále nás poučují, že všechny vědomé živé bytosti, které obydlují hmotnou přírodu, mají přijímat pouze ty nezbytné věci, které jim byly vyhrazeny jako jejich podíl. Existuje mnoho vědeckých důkazů, které se shodují s mnoha aspekty tohoto pohledu na svět. Rozsáhlá vědská literatura nabízí nejen řešení dílčích problémů, jako je například řešení krize životního prostředí, ale zprostředkovává také rozhodující pohled na realitu a postavení lidské bytosti ve vesmíru. Existují určité vědské zásady, které různými způsoby přispívají k ustanovení životaschopné etiky životního prostředí. První z nich je „*athāto brahma-jijñāsa*“. To je úvodní mantra *Vedāntra-sūtry* a znamená,

Triokátná
dáš tento
příspěvek
přednes na
konferenci
Člověk na
přelomu
tisíciletí
Pohled
na svět

**Chceme-li
formulovat
etiku život-
ního pro-
středí, měli
bychom
nejprve
pochopit,
co naše
životní pro-
středí sku-
tečně je.**

Praktická
aplikace
védských
etických
zásad
při řešení
krize

V každém případě zásada *brahma- jijñāsa* pod- poruje etiku umír- něnosti, která při- spívá k rozumné úrovni eko- nomického rozvoje a spotřeby, která tolik nezatěžuje ekosystém.

že smyslem lidského života je kultivace vědomí, včetně kultivace láskyplného vztahu mezi individuálním vědomím a svrchovaným vědomím. Védský systém klade důraz na studium a rozvíjení vědomí místo na studium a rozvíjení hmoty. Hmota není ignorována, ale je na ní pohlíženo v souvislosti se svrchovaným vědomím. V každém případě zásada *brahma-jijñāsa* podporuje etiku umírněnosti, která přispívá k rozumné úrovni ekonomického rozvoje a spotřeby, která tolik nezatěžuje ekosystém. *Vedānta-sūtra* také říká *ānandamayo 'bhyāsat* - je pro nás přirozené být šťastní. Rozvíjením vědomí vhodnými způsoby můžeme dosáhnout nehmotného uspokojení a to také podporuje etiku umírněnosti. Bhagavad-gita prohlašuje *param dr̄stvā nivartate získá-li člověk vyšší chuť* rozvinutého duchovního vědomí, přirozeně se vzdá nadměrného hmotného uspokojování. Tak lze dosáhnout pravé rovnováhy.

Védská zásada *ahimsā* neboli nenásilí má zde také své uplatnění. Slovu nenásilí lze rozumět mnoha různými způsoby. Povzbuzovat například lidi, aby zasvětili své životy neomezené hmotné výrobě a spotřebě, lze považovat za určitý druh násilí vůči duchovní povaze člověka – myslím, že se jen stačí rozhlédnout kolem sebe, abychom viděli výsledky takového násilí. Zásadu *ahimsā* lze apliko-

vat i na samotnou planetu Zemi. Nedávno jsme mohli slyšet o principu Gaia – což je představa, že planeta Země je v určitém smyslu organismus. Tento princip byl již dříve rozpoznán ve védske filozofii. Neměli bychom se proto dopouštět násilí vůči naší planetě nadměrným zamořováním jejího ovzduší, půdy a vody.

Nenásilí se vztahuje i na ostatní živé bytosti. Přijmeme-li védskou filozofii *ahimsā* nebudeme již dále lovit určité životní druhy až do jejich úplného vymření. Zdůrazňuji, že také zabíjení zvířat pro vlastní obživu – obzvláště zvířat, která jsou chovány na farmách připomínajících továrny a zabíjena na obrovských mechanizovaných jatkách – je v současném světě jednou z věcí, která působí na životní prostředí možná nejnichověji. Pro orientaci několik statistických údajů. Půda určená pro chov hovězího dobytka určeného pro masný průmysl by mohla užít 30 x více obyvatel uspokojených vegetariánskou dietou a mlékem krav. Masný průmysl spotřebuje téměř 50% pitné vody a zároveň se řadí k největším znečišťovatelem vody. Chemikálie používané při pěstování obilí v moderním průmyslovém zemědělství pro výkrm dobytka způsobují zasolení půdy, těžká technika erozi a další problémy snižující úrodnost půdy. Mocné nadnárodní společnosti se významně podílí na ničení deštných pralesů pro vytvá-

ření pastvin a polí nutných k chovu dobytka určeného na jatka. Védská filozofie nabízí vegetariánskou dietu jako velmi praktické a zároveň jednoduché řešení výše zmíněných problémů.

Můžeme tedy vidět, že védská filozofie v mnoha ohledech podporuje etiku ochrany životního prostředí. Podobnou podporu lze nalézt i v učení ostatních náboženských tradic. Uvést tuto moudrost do praxe je ale již složitější. V mnoha oblastech zájmu etiky, můžeme zaujmout objektivní stanovisko. Mluvíme-li ale o krizi životního prostředí, zjišťujeme, že se na ní my všichni přímo podílíme – je tedy pro nás obtížné mluvit o etice životního prostředí, aniž bychom si nepřipadal pokrytečtí. To v nás musí vyvolat pocit pokory a také pocit, že i byť jen sebenepatrňejší kroky, které směřují ke skutečnému řešení – což musí být řešení duchovní – je třeba uvítat a ocenit.

Alan Durning, dlouholetý badatel ve World Watch Institute, napsal: „Bylo by naprosto naivní věřit, že celé lidstvo z nenadání zakusí morální procitnutí, vzdá se chamtvosti, závisti a lakoty. Nanejvýš lze doufat, že se postupně rozšíří okruh těch, kdo dobrovolně žijí jednoduchým způsobem života.“

V této souvislosti bych se rád krátce zmínil o tom, že nejznámější propagátor védské literatury na Západě Šríla Prabhupáda během svého života založil několik

zemědělských komunit právě ze specifického důvodu, aby demonstroval tento dobrovolný jednoduchý způsob života. Od okamžiku jeho odchodu z tohoto světa v roce 1977 počet takovýchto komunit vzrostl na čtyřicet – nacházejí se na pěti světadílech, na místech počínaje oblastí deštných pralesů v Brazílii až po stepi v Rusku. Obyvatelé těchto komunit propagují jednoduchý život s vědomím Boha a v harmonii s přírodou. Tato místa slouží zároveň jako centra duchovní kultury poskytující nemateriální uspokojení – alternativu pro vyřešení krize životního prostředí.

Jedna taková zemědělská

usedlost existuje také u nás. Je to Ekologická farma Krišnův dvůr, ležící mezi Benešovem a Vlašimí u obce Chotýšany. Všichni zájemci mají možnost tuto farmu navštívit, zvláště v neděli, kdy je možné také vyslechnout přednášku z Bhagavad-gity a zúčastnit se vegetariánské hostiny.

Pokud vše shrneme, pak z hlediska vědkých zásad jsou pro celkové vyřešení krize životního prostředí nezbytné následující body: (1) ekonomický systém založený na vesnicích a malých městech s důrazem na místní výrobu a soběstačnost,

(2) náboženství, které přesahuje hranice dogma

a rituálu a je skutečným zdrojem nehmotného uspokojení prostřednictvím praktikování meditace, jógy, atd.,

(3) úcta ke všem projevům života – pohled na tyto bytosti jako na vědomé duše jako jsme my,

(4) vegetariánská strava, která je šetrná vůči životnímu prostředí.

Takové řešení, zvláště v současné době, kdy přední světoví ekonomové začínají pochybovat o použitelnosti západního modelu pro celý svět a otevřeně prohlašují, že nemají recept na léčení nových globálních neduhů, přinese požadovaný výsledek.

Trilokātma
dása tento
příspěvek
přednesl na
konferenci
Člověk na
přelomu
tisíciletí:

Pohled
z obou
stran,
která se
konala 3.
– 5. září
1998 na
filozofické
fakultě
Univerzity
Palackého
v Olomouci

Nová kazeta:

Dharma rupa dása **Hidden Feelings**

Příjemná kytarová muzika
s lehce devocionálními texty

hudba: Dharma rupa dása
texty: Jatila deví dásí

Kontakt:

Dharma rupa dása

tel: 0603-50 67 73

Góvinda

Na hrázi 5

180 00 Praha 8

Kazetu si můžete objednat také
na adresu redakce na dobírku.

Kdo je Śrīmatī Tulasī Devī?

Śrīmatī Tulasī Devī je expanzí Śrīmatī Vṛṇda-devī, gopī z Vṛndāvanu, která se stará o detaily zábav Rādhý a Kršny. Vṛṇda Devī zařizuje vṛndāvanskou lili – zábavy Rādhý a Kršny. Rozhoduje, které květiny budou kvést, kteří ptáci budou zpívat, kteřou píseň, jaké vánky budou vát, které jídlo se bude podávat, které hry se budou hrát, jaké hudební nástroje budou hrát...

Pán Kršna a Śrīmatī Rādhārāṇī Vṛṇdē Devī určili její roli královny Vṛndāvanu. Vṛṇda Devī je jako hlavní režisér nebo choreograf vṛndāvanské lily a její papoušci jsou její komunikační služba. Neustále sídlí ve Vṛndāvanu, pohroužená v lásce k Rādě a Kršnovi. Velice touží zařídit Jejich setkání a tato činnost ji přináší největší radost.

Ze své milosti se Vṛṇda Devī zjevila v tomto hmotném světě jako rostlina, Tulasī Devī, a tak nám dává příležitost sloužit jí a prosit ji o největší požehnání – lásku ke Kršnovi a výsadu oddané služby.

Tilak a korálky z tulasi

Padma Purána popisuje, jak by si měl člověk zdobit tělo tilakem a korálky: „Lidé, kteří si dají na krk korálky z tulasi, kteří si značí dvanáct míst na těle jako chrám Višnua Višnuovými symboly (čtyři předměty, které drží Pán Višnu v rukách – lasturu, kyj, disk a lotosový květ) a kteří mají na čelech *viśnu-tilaka*, bychom měli považovat za oddané Pána Višnua v tomto světě. Jejich přítomnost očišťuje svět a místo, kde setrvávají, se stává stejně dobrým jako Vaikuntha.“

Sloužení stromům jako je tulasi

Následující úryvek ze Skanda Purány opěvuje keř tulasi: „Klaním se v hluboké úctě keři tulasi, který může okamžitě odstranit velké množství hřšných činností. Pouhým pohledem na tento keř může být člověk osvobozen ode všech strastí a nemoci. Pouhou poklonou a zalitím keřku tulasi se může zbavit strachu, že bude poslán před Jamarádzuv soud (Jamarádža je král smrti, který trestá hřšné). Když někdo zasadí keř tulasi, stane se z něj oddaný Pána Kršny, a obětuje-li lístky tulasi s oddaností lotosovým

nohám Kršny, jeho láska k Bohu se vyvine v plné míře.“

Ve Skanda Puráne se o tulasi dále říká: „Tulasī je příznivá po všech stránkách. Pouhý pohled, pouhý dotyk, pouhé vzpo-mínání, pouhé modlení se k ní, pouhé nasouchání o ní či pouhé zasazení keře přinese vždy příznivou budoucnost. Každý, kdo přijde výše zmíněnými způsoby s keřem tulasi do styku, žije věčně ve světě Vaikunthy.“

(Nektar oddanosti)

Otázka: Jak je možné, že Tulasī-devī je čistá oddaná, když je to rostlina?

Prabhupāda: To nemůžete pochopit ve svém nečistém stavu. Musíte se prostě očistit. Pak to pochopíš. (směje se) Jako lékař, může pochopit jiného lékaře, jak na tom je. Co může pochopit laik? Když se zeptáš: „Jak můžu rozumět tomuto lékaři?“ Jak bys mohl rozumět? Ty nejsi lékař. Staň se lékařem a pak pochopíš, jaký je on lékař. Takže když se staneš oddaným, pochopíš, jaká oddaná je Tulasī. Dokud nejsi oddaný, nemůžete to chápout. Neočekávej to. Proto musíme přjmout autoritu. To je začátek. *Śāstra* říká: „Tulasī je největší oddaná Kršny.“ Musíme to přjmout, to je vše. Autorita. Jak to, že je tak velká oddaná, to pochopíš, až se staneš oddaným. Musíte se dostat na tu úroveň; pak to pochopíš, do té doby ne.

Narottama dāsa Ṭhākura

Śrī Guru-vandanā

Uctívání Śrī Gurua

(z Prema-bhakti-candriky)

(1) śrī-guru-carana-padma, kevala-bhakati-sadma,
bando mui sāvadhāna mate
jāhāra prasāde bhāī, e bhava toriyā jāī,
krṣṇa-prāpti hoy jāhā ha'te

(2) guru-mukha-padma-vākyā, cittete koriyā aikya,
ār nā korihō mane āśā
śrī-guru-caraṇe rati, ei se uttama-gati,
je prasāde pūre sarva āśā

(3) cakhu-dān dilo jei, janme janme prabhu sei,
diuya-jñān hṛde prokāśito
prema-bhakti jāhā hoite, avidyā vināśa jāte,
vede gāy jāhāra carito

(4) śrī-guru karunā-sindhu, adhama janāra bandhu,
lokanāth lokera jīvana
hā hā prabhu koro doyā, deho more pada-chāyā,
ebe jaśa ghuṣuk tribhuvana

1) Lotosové nohy našeho duchovního mistra jsou jedinou cestou jak můžeme dosáhnout čisté oddané služby. Klaním se jeho lotosovým nohám s velkou úctou. Jeho milostí lze překročit oceán hmotného utrpení a obdržet milost Kṛṣṇy.

2) Mým jediným přání je mít vědomí očištěno slovy vycházejícími z jeho lotosových úst. Připoutanost k jeho lotosovým nohám je dokonalost, která plní všechny touhy.

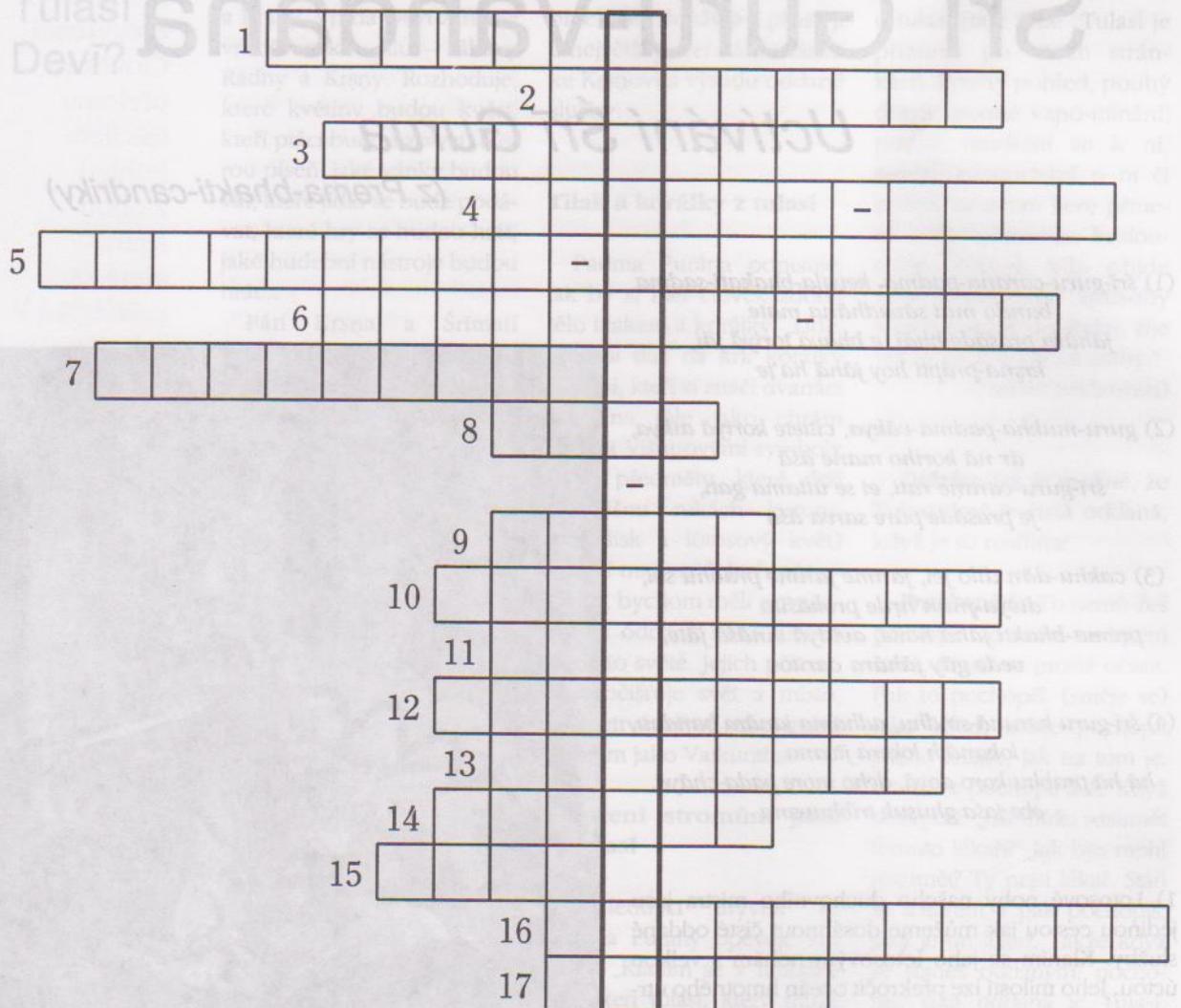
3) Otevírá mé zaslepené oči a naplňuje mé srdce transcendentálním poznáním. Je mým pánum zrození za zrozením. Z něho emanuje extatická *prema*; on ničí nevědomost. Védská písma opěvují jeho charakter.

4) Náš duchovní mistr je oceán milosti, přítel ubohých a pán a učitel oddaných. Ó pane! Budte ke mně milostivý. Poskytněte mi stín svých lotosových nohou. Vaše sláva se šíří po všech třech světech.

Gaurāṅgova křížovka

1. Absolutní Pravda, zvláště neosobní aspekt Absolutního.
2. Starší bratr Pána Kṛṣṇy a Jeho první úplná expanze.
3. Nejvyšší Pán, který oplývá všemi vznešenými vlastnostmi.
4. Spojení s Nejvyšším Pánem prostřednictvím oddané služby.
5. 1. Věda o oddané službě Pánu; 2. Náboženské zásady dané Pánem.
6. Rozhovor mezi Nejvyšším Pánem Šrī Kṛṣṇou a Jeho oddaným Arjunou, kde Pán Kṛṣṇa vysvětluje oddanou službu jako prostředek i cíl duchovního života.
7. Student žijící v celibátu a pod ochranou duchovního učitele.
8. Kṛṣnovy přítelkyně, pasačky krav; Jeho nejodevzdánější a nejdůvěrnější oddané.
9. Oddaná služba formou sloužení Pánu.
10. Polárka; duchovní planeta v tomto vesmíru, které vládne Dhruva Mahārāja.
11. Inkarnace Nejvyššího Pána. Oklamal ateisty a zastavil tak zneužívání Véd.
12. Nejvyšší planeta tohoto vesmíru; jejím vládcem je polobůh Brahmā.
13. 1. Člen třídy kněží a intelektuálů; 2. První vědecký společenský řád.
14. Oddaný Nejvyššího Pána.
15. 1. Smyslový požitek; 2. Jídlo, které nebylo obětováno Pánu.
16. 1. Studentský život v celibátu; 2. První duchovní stav v systému varṇāśramy.
17. Disk, zbraň Nejvyššího Pána.

Řešení minulé křížovky:

Māyāpur-śaśi, Pán Caitanya – zářící měsíc Māyāpuru, rozptylující temnou nevědomost tohoto světa.

Sabdží z cizrny a brambor

1 1 brambor (oloupaných a nakrájených na kostky)
2 dl cizrny
3 pl ghí nebo oleje
1 čl hořčičného semínka
1 čl kmínu
1 čl koriandru
1/2 čl fenyklu
1/2 čl pepře
2 čl bílého máku nebo oříšků
1/2 čl zázvoru
špetka čili
4 pl kokosu
2 pl hladké mouky
4 dl jogurtu nebo smetany
2 čl soli
petrželová nat'

Cizru předem namočte (nejlépe přes noc). Ve vodě ji uvařte doměkka, pokud máte možnost, použijte tlakový hrnec. Když je cizra skoro měkká, dejte uvařit brambory. Mezitím připravte koření a omáčku. Kmín, koriandr, fenykl, pepř a mák nebo oříšky opatrně nasucho oprážte (nejlépe každé koření zvlášt') a rozmítele. Pak lehce oprážte kokos, na ghí nebo na oleji osmažte hořčičné semínko, přidejte jogurt nebo smetanu, ve které jste rozmíchali mouku, čili a zázvor, ostatní koření a kokos, a nechte přejít varem. Smíchejte s bramborami a cizrou, osolte a přidejte nasekanou petrželovou nebo koriandrovou nat'.

Salát z hlávkového zelí

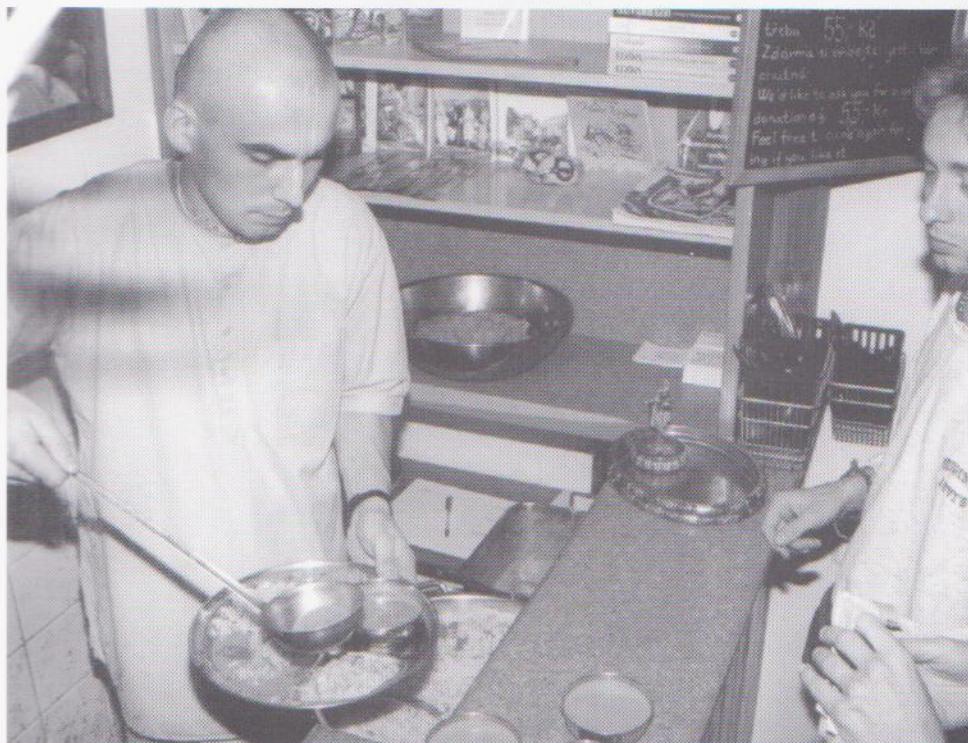
1/4 větší hlávky
nebo 1 malá hlávka zelí
1 čl soli

1 pl cukru
šťáva z 1 1/2 citronu
2 pl oleje (nejlépe olivový)
špetka zázvoru
1 pl zeleného koření (bazalka, saturejka, oregano...)

Zelí umyjte a nastrouhejte

4 hrušky
hrst vlašských ořechů

Dejte vařit vodu s cukrem. Hrušky umyjte, rozčtvrtěte a vykrojte jádra. Nakrájete je na malé kousky a přidejte do vařící vody. Mezitím v hrnci

na hrubém struhadle (bez kořálu). V malé misce rozmíchejte citronovou šťávu, cukr, sůl, olej a koření. Vše vmíchejte do nastrouhaného zelí.

Obměny: Můžete přidat vypeckované olivy nebo nakrájená rajčata.

Hrušková halva s vlašskými ořechy

3 dl hrubé krupice
150 g másla
4 dl cukru
1 l vody

se silnějším dnem pražte na másle krupici a ořechy. Často míchejte, aby byla krupice stejnomořně oprážená. Když má zlatohnědou barvu, sundejte ji z plamene a opatrně ji zalijte vařící vodou s cukrem a hruškami. Dobře rozmíchejte a na malém plameni vařte pod pokličkou ještě několik minut, dokud nebudou všechna zrníčka krupice průsvitná a nafouknutá.

Všechno oběťujte Kršnovi.

VAŘÍME

**PRO
KRŠNU**

**RECEPTY
OD
GÓVINDY**

pl = polévková
lžíce
čl = čajová lžička

Vaisnавský kalendář 1998

Listopad

1.11.	Ne	Dvádaši přerušení pustu 6:52 – 10:08
3.11.	Út	Bhugarbha Gosvāmi, odchod; Kāśīvara Pandit, odchod; Tulsi-Śalagram Vivāha (svatba); Nimbarkācārya, příchod; konec Caturmāsyi
14.11.	Sø	Utpanna Ekādaši, pust od obilovin a luštění; Narahari Sarkar, odchod
15.11.	Ne	Dvádaši přerušení pustu 7:15 – 10:16; Kāliya Krisna, odchod
6.11.	Po	Saranga Thakur, odchod
30.11.	Po	Moksadā Ekādaši, pust od obilovin a luštění

Prosinec

1.12.	Út	Travodaši, přerušení pustu 7:39 – 10:27
6.12.	Ne	Śrīla Bhaktisiddhanta Sarasvatī , odchod, pust do poledne
14.12.	Po	Saphala Ekādaši, pust od obilovin a luštění; Devānanda Pandit, odchod
15.12.	Út	Dvádaši, přerušení pustu 7:54 – 10:36
16.12.	Sø	Maheśa Pandit, odchod; Uddharana Datta, odchod
19.12.	Sø	Locana dās Thakur, příchod; Jīva Gosvāmi, odchod; Jagadīśa Pandit, odchod
29.12.	Út	Putradā Ekādaši, pust od obilovin a luštění
30.12.	Sø	Dvádaši, přerušení pustu 8:01 – 10:44; Jagadīśa Pandit, příchod

Leden 1999

6.1.	St	Gopāl Bhāttā Gosvāmi, příchod; Rāmacandra Kavi, odchod
7.1.	Čt	Jayadeva Gosvāmi Kavi, odchod
9.1.	Sø	Locana dās Thakur, odchod
13.1.	St	Sat-tīla Ekādaši, pust od obilovin a luštění
14.1.	Čt	Dvádaši, přerušení pustu 7:57 – 10:46